

ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ (ВССУ)

вул. П. Орлика, 4а, м. Київ, 01043, тел. 591-10-00
<http://sc.gov.ua>; e-mail: inbox@sc.gov.ua; код ЄДРПОУ 37317811

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб

вул. Січових стрільців, 17,
м. Київ, 04053

У ВССУ розглянуто лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 07 липня 2017 року № 27-14219/17 (вх. № 857/0/1-17 від 12 липня 2017 року) щодо висловлення правової позиції стосовно представництва Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) у судах на підставі Закону України від 02 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», у зв'язку з чим повідомляємо таке.

Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», який набув чинності 30 вересня 2016 року, запроваджено професійну правничу допомогу. Так, відповідно до частини першої статті 131² Конституції України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура. При цьому частиною третьою цієї статті передбачено, що виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Запровадження професійної правничої допомоги згідно з Перехідними положеннями Конституції України (далі – Перехідні положення) здійснюється поетапно. Так, згідно з абзацом першим підпункту 11 пункту 16¹ Перехідних положень із дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» представництво відповідно до статті 131² цієї Конституції виключно адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції – з 1 січня 2018 року; у судах першої інстанції – з 1 січня 2019 року. Із зазначеної загальної норми щодо строків запровадження професійної правничої допомоги передбачений виняток щодо представництва в суді Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ органів державної влади і місцевого самоврядування. Їх

вих № 9 - 1524/0/4-17 від 09.08.2017

представництво в судах згідно з абзацом другим підпункту 11 пункту 16¹ Перехідних положень виключно прокурорами або адвокатами має здійснюватися з 1 січня 2020 року.

Разом з тим слід звернути увагу, що відповідно до абзацу третього підпункту 11 пункту 16¹ Перехідних положень представництво в суді у провадженнях, розпочатих до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», здійснюється за правилами, які діяли до набрання ним чинності, – до ухвалення у відповідних справах остаточних судових рішень, які не підлягають оскарженню. Слід зауважити, що у ВССУ зазначені положення закону дотримуються в повному обсязі.

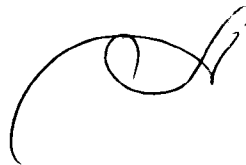
Враховуючи зазначене, для вирішення питання про те, яка з норм Перехідних положень щодо строків запровадження професійної правничої допомоги (загальна чи спеціальна) підлягає застосуванню до представництва Фонду в суді, необхідно визначити його правовий статус. Так, відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Фонд є установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків у випадках, встановлених цим Законом. При цьому ч. 2 цієї статті встановлено, що Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні. Учасниками Фонду відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» є банки. Таким чином, зміст норм щодо правового статусу Фонду не дає підстав для віднесення його до державних органів у розумінні норми абзацу другого підпункту 11 пункту 16¹ Перехідних положень, незважаючи на те, що повноваження Фонду мають публічно-правовий характер. Крім того, перелік органів державної влади та органів місцевого самоврядування наведений в Конституції України та в низці законів, зокрема, в законах України «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації».

Таким чином, можна дійти висновку, що представництво Фонду в суді виключно адвокатом має здійснюватись на підставі загальної норми, передбаченої абзацом першим підпункту 11 пункту 16¹ Перехідних положень, щодо поетапного запровадження професійної правничої допомоги починаючи з 1 січня 2017 року.

Наведене узгоджується з роз'ясненнями, наданими Апеляційному суду Донецької області листом ВССУ від 12 липня 2017 року № 9-1289/0/4-17 (копія додається).

Додаток: на 1 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

М. Червинська

**ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ
З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ
(ВССУ)**

вул. П. Орлика, 4а, м. Київ, 01043, тел. 591-10-00
<http://sc.gov.ua>; e-mail: inbox@sc.gov.ua; код ЄДРПОУ 37317811

Голові Апеляційного суду
Донецької області
Лісовому О. О.

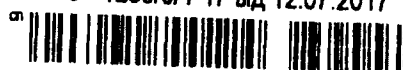
Шановний Олександр Олександровичу!

У ВССУ розглянуто лист секретаря судової палати у цивільних справах Апеляційного суду Донецької області Пономарьової О. М. від 18 травня 2017 року № 3.6-10/282/2017 (вх. № 617/0/1-17 від 22 травня 2017 року) щодо роз'яснення питання про наявність підстав для звільнення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від сплати авансового внеску за виконання рішення суду, у зв'язку з чим повідомляємо таке.

Відповідно до ч. 2 ст. 26 Закону України «Про виконавче провадження» до заяви про примусове виконання рішення стягувач додає квитанцію про сплату авансового внеску. Водночас зазначеною статтею передбачено, що державні органи звільняються від сплати авансового внеску.

Для вирішення питання про наявність підстав для звільнення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (Фонд) від сплати авансового внеску необхідно насамперед визначити його правовий статус. Так, відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Фонд є установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків у випадках, встановлених цим Законом. При цьому ч. 2 цієї статті встановлено, що Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні. Учасниками Фонду відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» є банки. Таким

Вищий спеціалізований суд України
з розгляду цивільних і кримінальних справ
вих № 9 - 1289/0/4-17 від 12.07.2017

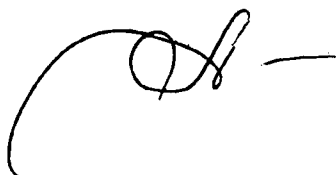
чином, зміст норм щодо правового статусу Фонду не дає підстав для віднесення його до державних органів у розумінні ст. 26 Закону України «Про виконавче провадження» незважаючи на те, що повноваження Фонду мають публічно-правовий характер.

Крім того, стягувачем у виконавчому провадженні щодо виконання рішення суду про стягнення заборгованості є банк, а не Фонд, що підтверджується нормою п. 5 ч. 2 ст. 37 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», відповідно до якої Фонд безпосередньо або уповноважена особа Фонду в разі делегування їй повноважень має право заявляти від імені банку позови майнового та немайнового характеру до суду. На це також вказав Верховний Суд України у постанові від 07 жовтня 2015 року у справі № 6-1521цс15 за позовом про стягнення заборгованості за кредитним договором, зазначивши, що спірні правовідносини виникли на підставі цивільно-правової угоди й уповноважена особа Фонду виступає в указаному спорі від імені сторони такого правочину, не здійснюючи при цьому владних повноважень.

Враховуючи наведене, підстав для звільнення Фонду від сплати авансового внеску за виконання рішення суду згідно зі ст. 26 Закону України «Про виконавче провадження» немає.

З повагою

Заступник Голови

М. Червинська